

Altså Bertel Haarder han ku ikk li noget med universiteter

Deltagelse i historiefortælling i en dansk hverdagssamtale

Nicholas Mikkelsen

Aarhus Universitet

1. Indledning

Denne artikel handler om historiefortælling i hverdagssamtaler. Tidligere forskning inden for konversationsanalysen har bl.a. studeret, hvordan historier indledes (Jefferson 1978), hvordan de afsluttes (Sacks 1974) og hvad der sker, efter de er afsluttede (Kjærbeck & Asmuß 2005). Men der er ikke så meget forskning, der ud fra et interaktionelt perspektiv har undersøgt, hvad der sker mellem starten og afslutningen på en historie, og det er nogle af de perspektiver, jeg vil prøve at undersøge i denne artikel. Mere konkret vil jeg gøre det med udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Hvilke lingvistiske og multimodale ressourcer bruger fortælleren til at invitere til deltagelse fra andenparten i samtalen?
- Hvordan og med hvilke ressourcer bidrager andenparten til at forme talerens handlinger?

Artiklen er en del af projektet *Grammar in Everyday Life (GEL)*¹, hvor vi med udgangspunkt i interaktionel lingvistik (Couper-Kuhlen & Selting 2018) søger at undersøge forskellige aspekter af hverdagssamtaler med fokus på handlinger. Min del af projektet bærer titlen “How people negotiate participation in Danish everyday interaction” – deraf også mit fokus på hvordan samtaledeltagere forhandler deltagelse i løbet af større ture som historiefortælling. Konkret er min forskning inspireret af blandt andre Charles og Marjorie Harness Goodwins arbejde om netop deltagelse (2004) og Per Linells tanker om dialogisme (2009). Det kommer til udtryk

¹ Projektet er ledet af Jakob Steensig (Aarhus Universitet) og har tilknyttet to ph.d.-studerende (Maria Jørgensen og undertegnede) foruden en postdoc (Søren Sandager Sørensen). Det er finansieret af midler fra Danmarks Frie Forskningsfond. Projektperioden er september 2019 til august 2023. Projektets fulde titel er *Grammar in Everyday life (GEL) – How people ask questions, negotiate participation and tell others what to do in Danish everyday interaction*.

ved, at jeg ikke blot fokuserer på, hvordan en taler producerer en historie, men hvordan meddeltagerne i samtalen bidrager til at samskabe historien via deres bidrag eller hvordan manglende bidrag fra andenparten får taleren til at justere udformningen af sin tur. Dette er modsat, hvad Linell omtaler som monologiske beskrivelser, hvor sådanne interaktionelle perspektiver er fraværende (se fx Møller 1993). Det er derfor også væsentligt at inddrage samspillet mellem krop og grammatik (jf. fx Keevallik 2018) i sin beskrivelse, da blikretning, nik, hovedryst og andre kropslige udtryk er en væsentlig del af, hvordan man forhandler deltagelse og hvordan deltagere i en samtale bidrager til den.

I denne artikel vil jeg arbejde med en såkaldt *single case* analyse, som jeg vil bruge til at svare på de ovenstående spørgsmål og på den baggrund lægge op til, hvordan vi kan studere historier fra et dialogisk perspektiv med udgangspunkt i en større kollektion af historier (Sidnell 2012:78). Intentionen er altså at gøre observationer i dette specifikke excerpt for i et evt. senere studie at efterprøve, om de systematisk finder anvendelse på tværs af samtaledeltagere i forskellige samtaler (Sidnell 2012:88).

Data til artiklen er en samtale fra det offentligt tilgængelige korpus Samtalebank (tilgængeligt via <https://samtalebank.talkbank.org/>), som er transskriberet ud fra Hepburn og Boldens konventioner (2012). For at beskrive de multimodale aspekter af samtalen gør jeg også brug af Mondadas konventioner for multimodal transskription (2019).

I afsnit 2 vil jeg redegøre for tidligere forskning på området og vise, hvordan min tilgang til historier vil kunne bidrage til den viden, vi allerede har. I afsnit 3 følger en analyse af én udvalgt historie, og i afsnit 4 vil jeg samle op på, hvilke konklusioner vi kan drage af analysen, og diskutere, hvordan disse vil kunne efterprøves i en større kollektion af data.

2. Tidligere forskning

Med udgangspunkt i konversationsanalytisk metode har flere forskere over de seneste mere end 40 år bidraget til en interaktionel forståelse af historiefortælling som fænomen. *Interaktionel* er her et nøgleord, hvormed konversationsanalysen adskiller sig fra tidligere forskning i narrativer² som Labov og Waletzky (1967). Narrativer hos dem er dog eliciteret som en del af sociolingvistiske interviews (jf. Schegloff 1997). På dansk har Møller (1993) også arbejdet med fortællinger. Disse er også til dels indsamlet under interviewsituationer, men han behandler

² Jeg bruger her begrebet ”narrativer,” da det er det ord, forskerne selv bruger til at beskrive deres genstandsfelt. Når jeg i den øvrige tekst skriver om ”historiefortælling” eller ”fortællinger”, er det med udgangspunkt i, at jeg undersøger aktiviteten at fortælle en historie som en lokalt situeret praksis. Til det formål er ”historiefortælling” og ”fortællinger” bedre dækkende, og det er desuden også sådan, fænomenet normalt omtales inden for den konversationsanalytiske litteratur.

også gruppesamtaler (1993:282-337). Dog forholder han sig kun i ringe grad til, hvordan andre end fortælleren bidrager. Konversationsanalytiske studier af historier fokuserer mere på den lokale forhandling og sekventielle forankring af historier i hverdagssamtaler. Jefferson (1978) beskriver fx, hvordan historier opstår i samtaler og hvordan de afsluttes ved at vende tilbage til en *pointe*, der netop antydes i begyndelsen. På samme vis har Sacks (1974) også beskrevet, hvordan en joke fortælles ved at klimakset foregribes i begyndelsen, hvilket senere er med til at vise, hvornår den har nået sit klimaks eller *punchline*. Ifølge Kjærbeck og Asmuß (2005) følges en histories klimaks oftest af en såkaldt *post punchline sequence*, hvor man først adresserer historiens modalitet (trist, sjov osv.) og dernæst vurderer selve historien.

På den baggrund har forskningen altså fint afdækket, hvordan historier startes og afsluttes. Fokus er her på den sekventielle indlejring og implikativitet ved historier – altså på hvilken baggrund historien initieres i samtalen og hvilken efterfølgende retning for samtalen, de kan siges at udstikke. Foruden den sekventielle organisering af historier foregår der under historiefortælling også en række handlinger, der snarere er simultant organiserede (Goodwin 2018:97). Goodwin beskriver fx brugen af fortsættelsesmarkører som broer mellem enheder i fortællinger (1986:207) og brugen af vurderinger fra tilhørerne. Her orienterer taleren sig mod, at vurderingerne gøres færdige, inden de fortsætter historien (Goodwin 1986:210). Eriksson har beskrevet den samme brug af fortsættelsesmarkører og vurderinger i svenske samtaler (1997:234-245). En væsentlig *pointe* er her, at tilhørere også er med til at forme historien gennem deres bidrag (Duranti 1986:243). Historier fortælles altså i en vekselvirkning mellem fortæller og tilhører, hvor bidrag fra tilhørerne påvirker talerens handlinger og omvendt (Goodwin 1986:215).

Ikke kun det verbale er en vigtig del af, hvordan en historie forløber – også kropslige handlinger spiller en væsentlig rolle. Fx kan blikretning hos tilhørerne være med til at forme talerens ytringer (Goodwin 1979), ligesom talerens blikretning også har betydning i forhold til turfastholdelse og -overdragelse (Kendon 1967:42). Ifølge Stivers (2008) bruges *nik* fra modtageren af en historie til at vise tilslutning til den holdning, der kommer til udtryk igennem fortællingen. *Nik* kan dog også bruges af taleren og altså ikke kun som respons (Aoki 2011). Inden for japansk interaktionsforskning har man arbejdet meget med netop *nik* i samtaler (Oshima 2014:32). Det er her væsentligt at være opmærksom på, at der på tværs af sprogsamfund også kan være forskel på brugen af kropslige resurser i samtaler foruden de rent verbale.

Særligt nyere forskning i interaktion er præget af, hvad Nevile har kaldt *the embodied turn* (2015). Når vi interagerer, bruger vi også vores kroppe, og på den måde er kroppen også relevant i grammatisk beskrivelse (Keevallik 2018). Min analyse af historien i nærværende

artikel vil således også fokusere på, hvordan deltagerne bruger blikretning, gestik m.m. til at udføre nogle af de handlinger, der ikke entydigt kan beskrives sekventielt (Linell 2009:184-86).

3. Analyse

Historien, min analyse vil fokusere på, er hentet fra en samtale mellem tre kvinder: Lis, Kirsten og Ann. De sidder i nogle bløde stole omkring et lavt bord, imens de drikker kaffe, spiser småkager og snakker. For overskuelighedens skyld præsenterer jeg det her i seks mindre bidder (1A-F). I 1A nedenfor indleder Lis en historie om en tidligere kollega:

1A. ”arbejdsløs” [Samtalebank | omfodbold | 3:17]

01 *LIS: €som €n a:f af mine€ Δg[amle kolle]ger

lis €hh peger bagud €

ann Δh albue på v hånd--->

02 *ANN: [uhhuh]

03 *LIS: ovre på søgård_

04 *LIS: hun var- \$ung å ±hun var \$lige €færdig\$uddannet

lis \$nik

ann ±cigaret til mund--->

lis \$kigger på KIR

lis €hæver og sænker hænderne

lis \$kigger på ANN

kir \$nik

I linje 1 til 3 etablerer Lis sin historie. Med *som €n a:f mine gamle kolleger* laver hun en anknytning til den forudgående tale. I samme linje indtager Ann en position som modtager af historien ved at lade højre albue hvile på venstre hånd. I sin højre hånd holder hun samtidig en tændt cigaret, og med denne positur er hun genkendelig som værende i gang med at ryge snarere end en, der vil tage ordet. Hun kigger samtidig på Lis.

I linje 4 begynder Lis sin egentlige historie. Det er her værd at bemærke hvordan hun fremhæver ordet *ung* ved også at nikke ligesom hun skifter blikretning fra at have kigget mod Ann til at kigge på Kirsten i stedet. Ordet *færdiguddannet* fremhæves også ved, at hun hæver og sænker hænderne. I løbet af ordet kigger hun tilbage mod Ann, imens Kirsten nikker. Kirstens nik ligner en spejling af Lis nik, der akkompagnerede *ung*, og orienterer sig mod, at Lis har færdiggjort en enhed.

I linje 5 begynder hun på en afvigelse fra den historie, hun har igangsat i de forløbne linjer.

1B. ”arbejdsløs” [Samtalebank | omfodbold | 3:21]

05 *LIS: €hun- \$(.) å hun ↓↓eller\$§ lige å lige↓↓_

lis €hæver hænderne

lis \$lukker øjnene \$åbner øjnene, kigger op

kir §nik

06 *LIS: .hh\$ hun\$± havde været €arbejdsøløs et stykke tid.

lis \$kigger på KIR

lis \$kigger på ANN

ann ---->±cigaret fra mund

lis €vip m. hh, sænker hænder

ann ☞nik opad

07 *LIS: €°hun \$havde to *små børn*°.

lis €hæver og sænker hænder

lis \$kigger lige frem

Afvigelsen indledes med en afsnupning ved ordet *hun* efterfulgt af en mikropause, hvorefter hun genstarter med *å hun*. Inden mikropausen har hun også lukket øjnene. Hun fortsætter ytringen i et lavere stemmeleje med *eller lige å lige*. Det sænkede stemmeleje bidrager til at vise, at her er tale om noget, der er underordnet den forudgående tale. Samtidig viser ordet *eller*, at der er tale om en afvigelse fra det forløb, der hidtil har været projiceret. Ved *eller* åbner hun samtidig øjnene igen og kigger op. Samtidig nikker Kirsten og viser dermed en sekventiel tilpasning – at hun tilslutter sig den afvigelse, der projiceres med *eller*. Tidligere har Lindström og Linell også beskrevet, hvordan formatet *x-och-x* kan bruges som en reparerende handling i svenske samtaler (2007:79). Noget af det samme synes at være på spil her, hvor Lis skal reparere noget af sin historie, før hun kan fortsætte. I løbet af linje 5 kigger hun desuden op snarere end på modtagerne, hvormed hun ikke udvælger dem til at bidrage til den igangværende ytring.

I linje 6 fortsætter hun med en kort indånding, hvorefter hun udvider sin tur om den tidligere kollega: *hun havde været arbejdsløs et stykke tid*. Her kigger hun først på Kirsten og dernæst på Ann. Imens hun siger ordet *arbejdsløs*, vipper hun med højre hånd og sænker hænderne igen. Ved samme ord nikker Ann opad. Med sit nik viser Ann genkendelse af den yderligere information om kollegaen, hvilket indpakning af ordet med gestus og tryk på første stavelse også lægger op til.

I linje 7 fortsætter Lis ved at tilføje yderligere information om kollegaen: *°hun havde to *små børn*°*. Dette er pakket ind som noget parentetisk, ved at hun taler med en sagte stemme. Tilsvarende skifter hun blikretning efter ordet *hun* og kigger lige frem og ikke på nogle af de to øvrige samtaledeeltagere.

I linje 8 følger en længere indånding, hvorefter hun fortsætter: *å så:: sku vi lukke.*

1C. ”arbejdsløs” [Samtalebank | omfodbold | 3:25]

08 *LIS: .hhh å \$så:: sku vi ¥lukke_€

lis \$kigger på ANN--->

lis ¥hovedryst

lis€hæver hh

09 *LIS: °altså° ¥det €hele □sku\$ lukkes

lis ¥hovedryst--->

lis €vip og peg med hh

ann □nik

kir \$nikker--->

10 *LIS: □der €engang i fir↓sern ¥ikk↑ås_€§

ann □nik

lis ----> ¥

lis €vip hh til højre

lis€hæver vh

kir ---->§

11 *ANN: □hm\$::_

ann □nik

lis ---->\$kigger til højre

Med *å så::* knytter hun denne enhed an til det tidligere og forbinder den til hovedhistorien. Der er dog også noget i indpakningen, der kunne tyde på, at der er et problem. Det ser vi ved tøven på ordet *så::*, hvormed hun foregriber, at Ann ikke nødvendigvis kender til omstændighederne omkring, at de skulle lukke. Under ordet *lukke* ryster Lis også på hovedet, men hverken Ann eller Kirsten bidrager med verbal eller nonverbal respons på dette tidspunkt. De øvrige samtale-deltagere demonstrerer altså ingen form for kendskab til de omstændigheder, Lis refererer til.

I linje 9 fortsætter Lis således med et svagt udtalt *altså*, der viser en afvigelse fra den igangværende tale (Heinemann & Steensig 2018). Det følges af *det hele sku lukkes*, hvor både *hele* og *lukkes* er markeret med tryk. Hun ryster ligeledes på hovedet og vipper og peger med højre hånd, samtidig med at hun udtaler *hele*. Både Ann og Kirsten responderer med nik. Kirstens nik fortsætter i løbet af den efterfølgende linje.

I linje 10 udvider Lis sin ytring fra linje 9 ved at placere den i tid med *der engang i fir↓sern ikk↑ås*. Det afsluttende *ikk↑ås* er her endnu en ressource, Lis anvender til at forfølge respons fra de andre samtaledeeltagere (Jensen et al. 2019), selvom både Ann og Kirsten nikker i løbet af linje 10. I linje 11 tilføjer Ann et *hm::* simultant med endnu et nik. Foruden den

nonverbale respons i form af nik bidrager hun altså også med en verbal responsenhed. Her kigger Lis væk fra Ann, inden hun fortsætter i linje 12.

1D. ”arbejdsløs” [Samtalebank | omfodbold | 3:17]

12 *LIS: >as< \$bertel haarder han ku ikk □ lide noget med univer€si*teter*.

lis \$kigger på ANN

ann □hovedryst

lis €sænker hænder

13 *LIS: [ba\$:re] luk det;

14 *ANN: [ng\$]_]

lis \$kigger til højre

I linje 12 udvider hun igen initieret med et noget forkortet *altså*, >as<, der igen viser en afvigelse fra det projicerede forløb. Der sker her et skift i aktivitet, hvor Lis introducerer endnu en karakter til sin historie – nemlig Bertel Haarder. Han tilskrives holdningen, at han ikke kunne lide noget med universiteter, efterfulgt af hvad der kan forstås som en rapport af hans holdning (*ba:re luk det* i linje 13).

Efter at have kigget til højre kigger Lis igen på Ann i starten af linje 12. Undervejs i ytringen responderer Ann til dels med hovedryst og med et *nej* i overlap med Lis' *ba:re* linje 13. Det forekommer tydeligt, at linje 12 til 13 om Bertel Haarder er designet til at få en anden respons end den, som Ann bidrager med. Holdningen, Bertel Haarder tilskrives, er formuleret som det Pomerantz kalder en *extreme case formulation* (1986) – i en mere moderat tone havde hun måske foreslået, at han var kritisk over for universiteterne. Sådanne bruges ofte i sekvenser, hvor en taler brokker sig over noget for at legitimere en anke (Pomerantz 1986:228), men Anns bidrag (hovedryst i linje 12 og *nej* i linje 14) flugter ikke med en sådan aktivitet, som der implicit lægges an til. Hendes *nej* og hovedryst forekommer at være en simpel kvittering for modtagelse af information, og hun tilslutter sig altså ikke den holdning, Lis giver udtryk for gennem sin rapport af Bertel Haarder. Efter at have nået konklusionen på denne del af historien med sit *ba:re luk det*, vender Lis således tilbage til sin egentlige historie i linje 15.

1E. ”arbejdsløs” [Samtalebank | omfodbold | 3:32]

15 *LIS: \$.hhh[hh tsk (.) å:: €±jah siger hun så til mig_

lis \$kigger ml KIR og ANN

lis €nik

ann ±cigaret til mund--->

16 *ANN: [ja_

17 *LIS: .h \$det (jo) nok synd \$for jør hvis i bliver \$arbejdsløse.

- lis \$kigger på ANN \$kigger ml ANN og KIR \$kigger på KIR og
ml KIR og ANN
- 18 (0.4)±(0.4)
ann ---->±fjerner cigaret fra mund
- 19 *LIS: \$*ja* det synes jeg jo osse
lis \$kigger på ANN
lis \$blik til h og tilbage på ANN
kir \$drejer hovedet til h
- 20 *LIS: men hvorfor? ±hvorfor\$§:r-
ann □nik opad
ann ±tipper cigaret opad
lis \$kigger ned
kir \$drejer hovedet t v, kigger på LIS
- 21 (0.3)
- 22 *LIS: \$hvorfor er det ik synd \$for dig;
lis \$kigger på ANN \$kigger ned

Det sker først med en længere indånding samtidig med, at hun kigger i rummet mellem Kirsten og Ann. Med sit *å*:: knytter hun igen i linje 15 an til hovedhistorien, og Ann tager efterfølgende igen sin cigaret op til munden. Brugen af cigaretten kommer igen på et tidspunkt, hvor det bliver gjort relevant at vise deltagelse som lyttende ved, at Lis har signaleret, at hun vender tilbage til historien. Med *jah* begynder Lis på noget, der er genkendeligt som rapporteret tale. Udåndingen på *jah* gør det hørbart som sagt med en anden stemme, og samtidig efterfølges det af en rapporterende ramme med *siger hun så til mig* (Bolden 2004:1073). Hun fortsætter rapporten i linje 17 med *det (jo) nok synd for jer hvis i bliver arbejdsløse*. I løbet af ytringen i linje 17 kigger hun på tværs af de andre deltagere – først på Ann, dernæst i rummet mellem Ann og Kirsten, på Kirsten og igen i rummet mellem Ann og Kirsten. Når hun ved ytringen afslutning ikke kigger på nogen af deltagerne, signalerer hun samtidig, at hun fortsætter sin tur, hvilket hun også gør efter en pause på 0,8 sekunder i linje 19 med **ja* det synes jeg jo osse*. Linje 19 indledes med knirkende stemme (**ja**), hvormed hun viser, at det er en anden aktør i historien, der taler. Det er da også tydeligt ud fra konteksten, hvor **ja** fungerer som svar på ytringen i linje 17, og brugen af pronomenet *jeg* henviser til fortælleren – altså Lis. I løbet af linje 19 kigger hun til dels på Ann, til højre og så tilbage på Ann igen. Men det er også væsentligt, at Kirsten drejer hovedet til højre og altså kigger væk fra Lis. Dette har implikationer for det videre forløb, hvor Lis i den efterfølgende linje 20 gøre brug af hvad C. Goodwin tidligere har beskrevet som *phrasal breaks* (1979, 1980). Han beskriver, hvordan en taler kan genstarte sin tur for at tiltrække sig blikket fra de andre samtaledeeltagere. Det ser også ud til at være tilfældet her, hvor Lis efter at have gentaget *hvorfor* to gange, igen får Kirsten til at kigge på sig. Og

efter en pause på 0,3 sekunder fortsætter hun sin tur med at rapportere sin egen respons i linje 22: *hvorfor er det ik synd for dig*. Denne linje 22 er et rapporteret spørgsmål, der fungerer som setup til selve konklusionen på historien, som kommer i linje 23 til 25, hvor hun rapporterer kollegaens respons som en punchline på historien.

1F. "arbejdsløs" [Samtalebank | omfodbold | 3:42]

23 *LIS: .hhh \$ne:j for jeg jo vant til å leve af ingenting.

lis \$kigger på ANN, ned og på ANN

24 *LIS: >°siger \$ hun så°<=

lis \$drejer hovedet og kigger til højre

25 *LIS: =D(h)gt \$er i j(h)o ±i(h)kke.¥

lis \$kigger på ANN

ann ±læner sig tilbage, hoved let på skrå

lis ¥smiler--->

Hvordan man konstruerer klimakset på en historie, er allerede beskrevet andetsteds, og det vil jeg ikke gå dybere ind i her, hvor det primære fokus er de ting, der sker i løbet af historiefortællingsforløbet, hvilket jeg vil samle op på nedenfor.

4. Konklusion / diskussion

I det følgende vil jeg sammenfatte resultatet af analysen ovenfor for at kunne udpege hvilke lingvistiske og multimodale ressourcer både fortælleren (Lis) og andenparten (Kirsten og Ann) gør brug af. Efterfølgende vil jeg udpege nogle perspektiver af analysen, man med fordel vil kunne arbejde videre med i en større undersøgelse.

Det er her væsentligt at have både fortælleren og tilhørernes respektive perspektiver for øje. Lis bryder løbende ud af det projicerede forløb med *eller* (linje 5) og *altså* (linje 9 og 12). Samtidig gør hun også brug af et lavere register og en mere sagte stemme til at indikere underordning (linje 5-7 og linje 9). Ved sin tilbagevenden til det projicerede historieforløb gør hun i et par tilfælde brug af indånding og forlænget vokal på det efterfølgende *så* (linje 8) og *å* (linje 15). De øvrige deltagere i samtalen responderer her med fx *nik* på tidspunkter, hvor færdiggørelsen af en underordning kan forudsiges (fx linje 4 og 9-10), men gør også brug af verbale responsenheder (linje 11, 14 og 16). I linje 4 og 6 gør Lis også brug af en kombination af tryk og gestik på ordene *færdiguddannet* og *arbejdsløs*, hvilket inviterer til genkendelse fra andenparten. Deltagerne gør også brug af kroppen at indtage en positur, der viser, at de agerer lyttere til historien, hvilket Ann aktivt gør ad et par omgange. Tilsvarende orienterer Lis sig

også mod Kirstens manglende deltagelse i linje 19 til 20, og det er med til at forme hendes turs videre forløb.

Deltagelsen i løbet af historiefortællingen mellem Lis på den ene side og Ann og Kirsten på den anden foregår altså i en form for vekselvirkning mellem, at Lis producerer nogle enheder, der på forskellig vis er designet som dele af hovedhistorien eller som underordnede. Kirsten og Ann forholder sig til disse enheder ved på forskellig vis at respondere på dem. Således spiller de som samtaledeltagere også en vigtig rolle i forhold til, hvordan historien konstrueres.

På baggrund af min analyse er der en række fænomener, som kunne behandles i en større undersøgelse. Det er nærliggende at arbejde videre med, hvordan man i danske hverdags-samtaler forhandler underordninger eller afvigelser fra det projicerede forløb i historier, som det sker i løbet af Lis' historie (se Mikkelsen 2023). Som jeg indledningsvist var inde på, er nik og hovedrysten også en vigtig del af samtaler, og her kunne det bl.a. være interessant at undersøge deres rolle i forhold til verbale responsenheder. Kommer non-verbale responser fx tidligere i en ytrings produktion end de verbale? Det er i hvert fald, hvad ovenstående historie kunne indikere, men om det er systematisk på tværs af samtaler, er værd at undersøge. Tilsvarende er det også værd at bemærke, at det ikke kun er modtagerne af historien, der nikker eller ryster på hovedet undervejs. Også Lis nikker (linje 4 og 15) og ryster på hovedet (linje 8 og 9) i løbet af sin historie, og det kunne også være interessant i en dansk kontekst at undersøge, hvad det gør at nikke under sin egen tur – altså ikke som respons til andres (jf. Aoki 2011).

Litteratur

- Aoki, H. (2011) Some functions of speaker head nods. I C. Goodwin, C. LeBaron, & J. Streeck (red.). *Embodied interaction: Language and body in the material world*. Cambridge: Cambridge University Press:93-105.
- Bolden, G. (2004) The quote and beyond: defining boundaries of reported speech in conversational Russian. *Journal of Pragmatics* 36:1071-1118.
- Couper-Kuhlen, E., og M. Selting (2018) *Interactional Linguistics: Studying Language in Social Interaction*. Cambridge New York, NY Melbourne Singapore: Cambridge University Press.
- Duranti, A. (1986) The Audience as Co-author: An Introduction. I: *Text & Talk – Interdisciplinary Journal for the Study of Discourse*. De Gruyter Mouton.
- Eriksson, M. (1997) *Ungdomars berättande: En studie i struktur och interaktion*. Uppsala: Institutionen för nordiska språk vid Uppsala Universitet.
- Goodwin, C. (1979) The Interactive Construction of a Sentence in Natural Conversation. I G. Psathas (red.). *Everyday Language: Studies in Ethnomethodology*. New York: Irvington Publishers:97-121.

- Goodwin, C. (1980) Restarts, pauses, and the achievement of a state of mutual gaze at turn-beginning. *Sociological Inquiry* 50(3-4):272-302. <https://doi.org/10.1111/j.1475-682X.1980.tb00023.x>.
- Goodwin, C. (1984) Notes on story structure and the organization of participation. I J. M. Atkinson & J. Heritage (red.). *Structures of Social Action: Studies in Conversation Analysis*. Cambridge University Press:225-246.
- Goodwin, C. (1986) Between and within: Alternative sequential treatments of continuers and assessments. *Human Studies* 9(2-3):205-217. <https://doi.org/10.1007/BF00148127>.
- Goodwin, C. (2018) *Co-operative action*. Cambridge University Press.
- Goodwin, C., og M.H. Goodwin (2004) Participation. I *A Companion to Linguistic Anthropology*. Oxford: Blackwell:222-44. <https://doi.org/10.1002/9780470996522.ch10>.
- Hepburn, A., og G.B. Bolden (2012) The Conversation Analytic Approach to Transcription. I Jack Sidnell og Tanya Stivers (red.). *The Handbook of Conversation Analysis*. John Wiley & Sons, Ltd.:57-76.
- Heinemann, T., og Steensig, J. (2018) Justifying departures from progressivity: The Danish turn-initial particle altså. I J. Heritage & M.-L. Sorjonen (red.). *Between Turn and Sequence: Turn-Initial Particles Across Languages*. John Benjamins:445-476. <https://doi.org/10.1075/slsi.31.15hei>.
- Jefferson, G. (1978) Sequential aspects of story telling in conversation. I J. Schenkein (red.) *Studies in the organization of conversational interaction*. Academic Press:213-248.
- Jensen, A. M., Clausen, O. H. & N. Pedersen (2019) Et overblik over graden af responselicitering for det efterstillede påhæng ikk og formerne deraf (ikke, ikkå, ikkås og ing). I: *Skrifter om samtalegrammatik* 6 (1):1-37.
- Keevallik, L. (2018) What Does Embodied Interaction Tell Us About Grammar? *Research on Language and Social Interaction* 51(1):1-21. <https://doi.org/10.1080/08351813.2018.1413887>.
- Kendon, A. (1967) Some functions of gaze-direction in social interaction. *Acta Psychologica* 26:22-63. [https://doi.org/10.1016/0001-6918\(67\)90005-4](https://doi.org/10.1016/0001-6918(67)90005-4).
- Kjærbeck, S., og B. Asmuß (2005) Negotiating meaning in narratives: An investigation of the interactional construction of the punchline and the post punchline sequence. *Narrative Inquiry* 15(1):1-24.
- Labov, W., og J. Waletzky (1967) Narrative Analysis. I J. Helm (red.). *Essays on the Verbal and Visual Arts*. Washington: University of Washington Press:12-44.
- Lindström, J., og P. Linell (2007) Roli å roli: x-och-x som samtalspraktik och grammatisk konstruktion. I E. Engdahl og A.-M. Londen (red.). *Interaktion och kontext: Nio studier av svenska samtal*. Lund: Studentlitteratur:19-89.
- Linell, P. (2009) *Rethinking language, mind, and world dialogically: interactional and contextual theories of human sense-making*. Charlotte, NC: Information Age Pub.
- Mikkelsen, N. (2023) Parenthesis in storytelling in Danish talk-in-interaction. Artikel under forberedelse.
- Mondada, L. (2019) *Conventions for multimodal transcription*. <https://www.lorenzamondada.net/multimodal-transcription>.
- Møller, E. (1993) *Mundtlig fortælling: Fortællingens struktur og funktion i uformel tale*. København: C.A. Reitzels Forlag.
- Neville, M. (2015) The Embodied Turn in Research on Language and Social Interaction. *Research on Language and Social Interaction* 48(2):121-151. <https://doi.org/10.1080/08351813.2015.1025499>.

- Oshima, S. (2014) Consensus through professionalized head nods: The role of nodding in service encounters in Japan. *Journal of Business Communication* 51(1):31-57. <https://doi.org/10.1177/2329488413516207>.
- Pomerantz, A. (1986) Extreme case formulations: A way of legitimizing claims. *Human Studies* 9(2-3):219-30. <https://doi.org/10.1007/BF00148128>.
- Sacks, H. (1974) An analysis of the course of a joke's telling in conversation. I J. Sherzer & R. Bauman (red.). *Explorations in the Ethnography of Speaking*. London: Cambridge University Press:337-353.
- SamtaleBank. (u.å.) Hentet 5. juni 2017, fra <http://samtalebank.talkbank.org/>.
- Sidnell, J. (2012) Basic conversation analytic methods. I J. Sidnell og T. Stivers (red.). *The Handbook of Conversation Analysis*. Oxford: Wiley-Blackwell:77-99.
- Stivers, T. (2008) Stance, Alignment, and Affiliation During Storytelling: When Nodding Is a Token of Affiliation. *Research on Language and Social Interaction* 41(1):31-57. <https://doi.org/10.1080/08351810701691123>.